

Matskerfi opinberra háskóla

Forsendur

Matskerfi opinberra háskóla er grundvöllur mats á störfum akademískra starfsmanna, þ.e. þeirra sem ráðnir eru samkvæmt hæfnisdómi og eru í Félagi prófessora við ríkisháskóla, eða í öðrum kjarafélögum sem hafa gert samning um aðild að kerfinu (svo sem Félag háskólakennara, og Félag háskólakennara á Akureyri). Við Háskóla Íslands gildir að ritverk og annað útgefið efni sem ekki er auðkennt Háskóla Íslands (e. University of Iceland) er ekki tekið til mats. Mat á störfum nær til rannsókna, kennslu, stjórnunar, þjónustu og fleiri þátta. Árlegt framtal starfa felur í sér skýrslu um störf undangengins árs. Við Háskóla Íslands felur hún einnig í sér uppfærslu svokallaðrar kennsluferilskrár, yfirlit um samstarf við aðila utan Háskóla Íslands og yfirlit um aukastörf utan skólans. Engin stig, hvorki fyrir rannsóknir, kennslu né annað, eru veitt fyrir en fullnægjandi framtali hefur verið skilað.

Rannsóknir

Mat á rannsóknum byggist í meginatriðum á birtingarvettvangi ritverks. Litið er svo á að efni sem birtist á vettvangi sem gerir strangar fræðilegar kröfur sé metið með tilliti til efnisöflunar, frumleika og framlags til nýrrar þekkingar. Þá skiptir sköpum hvernig útgefandi stendur að ritrýni. Ritrýni telst fullnægjandi þegar efni sem til stendur að birta er sent til a.m.k. tveggja ritrýna. Ritrýni skal vera nafnlaus, fagleg, efnisleg og unnin af viðurkenndum sérfræðingum á viðkomandi sviði. Enn fremur er lagt mat á dreifingu, aðgengi og áhrif ritverka.

Það verður æ algengara að tímarit birti greinar fyrst rafrænt á vef og síðar á prenti. Til að taka af öll tvímæli er minnt á að útgáfuár ritverka telst vera það ár sem þau birtast á prenti. Engu að síður er heimilt að telja fram tímaritsgrein á því ári sem hún er birt fyrst á vef en greinin kemur þó ekki til mats fyrr en á árinu sem hún birtist á prenti. Ef eingöngu er um vefútgáfu að ræða er greinin tekin til mats á því ári sem hún birtist fyrst á vef.

Kennsla

Lagt er mat á virkni og gæði í kennslu, m.a. í birtu kennsluefni, nýsköpun í kennslu og leiðbeiningu nemenda í framhaldsnámi. Við Háskóla Íslands gildir að kennslustig vegna kennslureynslu (B1) fást ekki nema kennsluferilskrá hafi verið uppfærð samhliða framtali starfa, sbr. að framan, en uppfæra þarf skrána árlega í tengslum við mat á störfum.

Stjórnun, þjónusta og annað

Mat er lagt á stjórnunarstörf, sbr. C-hluta matskerfis, og þjónustu, sbr. D-hluta kerfisins. Lagt er mat á tiltekin stjórnunarstörf sem einkum eru á vegum háskólanna í heild eða fræðasviða þeirra. Stjórnun á vegum deilda er að jafnaði ekki metin til stiga samkvæmt reglum þessum. Í D-hluta er lagt mat á ýmis störf er falla undir þjónustu og fræðslu fyrir almenning sem háskólaþólk sinnir í krafti sérþekkingar sinnar.

A - hluti Rannsóknir

a) Deiliregla vegna fjölhöfundaefnis

Deiliregla þessi tekur til bóka (A2), bókakafla (A3), tímaritsgreina (A4), ráðstefnurita (A5), fræðilegrar ritstjórnar (A7), skýrslna, ritdóma og þýðinga (A8), námsefnisgerðar (A9) og til nýsköpunar (A10). Þegar höfundar eru fleiri en einn reiknast stig á eftirfarandi hátt:

Tveir höfundar	1,5 x stig / 2
Þrjú höfundar	1,8 x stig / 3
Fjórir höfundar eða fl.	2,0 x stig / fjölda höfunda

Allt að tvö fjölhöfundaverk framteljanda fá viðbótarstig á ári hverju samkvæmt eftirfarandi:

1. Ef framteljandi hefur fjögur eða færri fjölhöfundarverk er valið eitt verk sem færir honum til viðbótar helming af mismuninum á milli veittra stiga og grunnstiga viðkomandi ritverks. Ávallt er valið það ritverk sem hagstæðast er fyrir viðkomandi, þ.e. gefur flest stig *eftir* útreikning.
2. Ef viðkomandi birtir fimm eða fleiri fjölhöfundaverk á árinu eru valin tvö ritverk sem hvort um sig gefa framteljanda helming af mismuninum á milli veittra stiga og grunnstiga beggja ritverkanna á sama hátt og í lið 1. að ofan.

Samkvæmt framansögðu fær framteljandi viðbótarstig fyrir eitt ritverk ef hann birtir fjögur eða færri fjölhöfundaverk á ári. Ef framteljandi birtir fimm eða fleiri fjölhöfundaverk á ári fær hann viðbótarstig fyrir tvö slík verk.

Dæmi:

Ef um er að ræða ritverk sem gefur 20 grunnstig með sex höfundum fást fyrst 6,7 stig ($2 \cdot 20 / 6 = 6,67$). Til viðbótar (samkvæmt tl. 1 að framan) fæst mismunurinn á veittum stigum (6,67) og grunnstigum (20) sem er 13,33 stig. Samkvæmt deilireglunni fæst helmingur mismunarins til viðbótar eða 6,67 stig. Ritverkið færir því höfundi 13,34 stig. Ef fjölhöfundarritverk viðkomandi höfundar eru fimm eða fleiri endurtekur reglan sig. Er þá valið það ritverk sem færir höfundi næstflest viðbótarstig.

Til frekari skýringar má nefna að eftir því sem höfundum ritverks fjölgar eykst viðbótin samkvæmt reglu þessari.

b) Sérstakt mat

Kennarar og sérfræðingar geta óskað eftir því að verk sem falla undir liði A.2.-A.5, A7.2 og A8.1. verði metin sérstaklega og hefur matsnefnd heimild til að víkja frá þeim matsramma (grunnstiga hámark) sem um ritverkið gildir. Óski kennari eða sérfræðingur eftir því að vikið verði frá hámarksstigafjölda skal hann rökstyðja það sérstaklega. Sýna þarf fram á að viðkomandi verk sé óvenju veigamikið eða hafi birst á vettvangi sem gerir strangar fræðilegar kröfur. Leitað verður aðstoðar sérfróðra manna við sérstakt mat. Matsnefndir og vísindasvið

skulu jafnframt hafa frumkvæði að því að framlögð verk, sem birt eru á vettvangi sem gerir óvenju strangar kröfur, verði lögð undir sérstakt mat.

c) Endurmat

Kennarar og sérfræðingar geta á fimm ára fresti óskað eftir endurmati á verkum sem hafa vakið sérstaka athygli eða hafa haft óvenju mikil áhrif á fræðasviði kennarans eða sérfræðingsins. Leitað verður til sérfróðra manna á viðkomandi fræðasviði til að aðstoða við matið.

Matsflokkar A1 til A12

A1 Lokaritgerðir

A1.1 Kandidats- eða meistararitgerð (15 stig)

A1.2 Doktorsritgerð (30 stig)

Koma þarf fram við hvaða háskóla prófritgerð er skrifuð og hvenær, svo og titill og blaðsíðufjöldi. Ef taldar eru fram tvær ritgerðir á sama stigi er gefið fyrir báðar. Ef birtar eru á viðurkenndum vísindavettvangi greinar, bók eða annað efni sem byggt er á doktorsritgerð eða meistararitgerð er slíkar birtingar jafnframt metnar til stiga eins og önnur verk í viðeigandi flokkum.

A2 og A3. Bækur og bókakaflar

Bókaverk eru flokkuð í fjóra flokka, sbr. neðangreint. Sérstök nefnd þriggja sérfræðinga, sem vísindanefnd opinberra háskóla skipar, annast mat og flokkun bóka og bókakafla. Nefndin skal eftir atvikum leita sér aðstoðar annarra sérfræðinga við mat á einstökum bókum og bókaköflum. Við það mat skal horft til þess hvort bókaverk standist alþjóðlegar kröfur um ritstjórnarlega umgjörð og fræðilegt framlag, án tillits til þess á hvaða tungumáli þau eru skrifuð. Hliðsjón er einnig höfð af því hvernig tímaritsgreinar eru metnar (sbr. flokkunina í A4). Vísindanefnd opinberra háskóla er heimilt að semja nánari leiðbeiningar um mat og flokkun bóka.

A2 Bækur

A2.1. Ritrynd útgáfa hjá virtustu vísindaforlögum heims (allt að 100 stig)

Bækur sem gefnar eru út hjá virtustu vísindaforlögum heims. Eftirfarandi forlög falla í þennan flokk:

Cambridge University Press,

Elsevier

Harvard University Press

John Wiley & Sons (þ.á m. Blackwell Publishing)

Kluwer/Springer

Oxford University Press
Taylor and Francis (þ.á m. Routledge)

Framangreindur listi um virtustu vísindaforlög heims er ekki tæmandi. Höfundar ritverka sem gefin eru út hjá öðrum sambærilegum akademískum forlögum geta óskað eftir því að ritverk þeirra verði metið í þessum flokki, þetta á t.d. við um forlög sem eru mjög framarlega á tilteknum þröngum fræðasviðum.

A2.2. Alþjóðleg ritrýnd útgáfa og innlend ritrýnd útgáfa með alþjóðlega skírskotun (allt að 75 stig)

Innlend ritrýnd ritverk teljast hafa alþjóðlega skírskotun ef þau uppfylla eftirfarandi skilyrði:

- 1) Verkin uppfylla kröfur um þekkingarsköpun í alþjóðlegri vísindaumræðu samtímans.
- 2) Útgefandinn tryggir aðgengileika verka erlendis (t.d. með umboðsaðilum), þannig að hægt sé að nálgast þau á alþjóðlegum bókakaupalistum.
- 3) Auk ritrýni sinnir forlagið virkri fræðilegri ritstjórn.
- 4) Ef verkið er á íslensku skal fylgja því útdráttur á ensku (eða öðru útbreiddu tungumáli).

A2.3. Íslensk eða erlend ritrýnd útgáfa sem einkum miðast við staðbundið fræðasamfélag (allt að 50 stig)

Hér er t.d. átt við ritrýnd ritverk sem gefin eru út af viðurkenndum útgáfuaðilum en er einkum beint til staðbundins fræðasamfélags (e. „domestic academic community“) og uppfylla ekki öll þau skilyrði sem sett eru um flokk tvö. Gerð er skýlaus krafa um að verk í þessum flokki byggi á sjálfstæðum rannsóknum en gildi þeirra getur jafnframt falist í vissu miðlunarhlutverki, þ.e. að þau beini alþjóðlegri vísindaumræðu og kenningum inn í staðbundið fræðasamfélag.

A2.4. Aðrar bækur (allt að 25 stig)

Í þennan flokk falla ritrýnd vísindarit og önnur mikilvæg fræðirit sem einkum er beint til staðbundins fræðasamfélags.

A2.5. Endurútgáfur (allt að 10 stig).

Endurútgáfur þurfa að fela í sér umtalsverðar breytingar.

A3. Bókakaflar

Bókakaflar eru metnir í fjórum flokkum og gilda sömu kröfur um þá og um flokka bóka (A2.1. til A2.4.) hér að framan.

A3.1. Ritrýnd útgáfa hjá virtustu vísindaforlögum heims (20 stig).

A3.2. Alþjóðleg ritrýnd útgáfa og innlend ritrýnd útgáfa með alþjóðlega skírskotun (15 stig).

A3.3. Íslensk eða erlend ritrýnd útgáfa sem einkum miðast við staðbundið fræðasamfélag (10 stig).

A3.4. Kaflar í öðrum bókum (0-5 stig).

A3.5. Kaflar í handbókum og alfræðiritum (0-10 stig)

Kaflar í handbókum og alfræðiritum eru metnir í flokki A3.5, enda er þá um samantektir að ræða en ekki umfjöllun um niðurstöður rannsókna höfundar. Umfangsmiklir kaflar í handbókum og alfræðiritum með heimildaskrá, útgefnum af virtustu forlögum heims eru metnir til allt að 10 stiga. en aðrir kaflar í handbókum og alfræðiritum, sem ekki uppfylla framangreind skilyrði, eru metnir til 0-5 stiga.

A4 Tímaritsgreinar

A4.1 Grein birt í ISI-tímariti með háan áhrifastuðul (20 stig).

Svokölluð ISI-tímarit eru alþjóðleg vísindatímarit sem skráð eru í sérstaka gagnagrunna á vegum Clarivate. Greinar í slíkum tímaritum með það háan áhrifastuðul (e. impact factor) að þau raðast í efstu 20% í sínum flokki fá 20 stig.

A4.2. Aðrar greinar í ISI tímaritum, greinar í Scopus tímaritum, greinar í tímaritum sem raðast í efsta flokk finnska, norska og danska matskerfana eða greinar í tímaritum sem fá 1. einkunn í könnun fyrir íslensk tímarit, sbr. viðauka I (15 stig).

Finnska matskerfið er með þrjú flokka: 1. Basic 2. Leading 3. Top.
<https://www.tsv.fi/julkaisufoorumi/haku.php?lang=en>

Norska matskerfið er með tvo flokka: 1. lægri flokkur, 2 hærri flokkur
<https://dbh.nsd.uib.no/publiseringsskanaler/Forside>

Danska kerfið er með þrjú flokka: Level 1, level 2 og level 3.

<https://ufm.dk/forskning-og-innovation/statistik-og-analyser/den-bibliometriskeforskningsindikator/BFI-lister>

A4.3. Greinar í tímaritum, sem raðast í 2. eða eftir atvikum 3. flokk á listum finnska norska og danska matsskerfisins, einnig greinar í svokölluðu fordyri Web of Science (Emerging Sources Citation Index) og greinar sem fá 2. einkunn í könnun fyrir íslensk tímarit, sbr. viðauka I (10 stig).

Fordyri Web of Science (e. emerging sources citation index) er einn af gagnagrunnum Clarivate um gæði tímarita. Þær kröfur sem gerðar eru til tímarita í fordyrinu eru mun minni en þær kröfur sem gerðar eru til tímarita í hefðbundnum hlutum WoS gagnagrunnsins. Greinar í tímaritum sem skráð eru í fordyri Web of Science eru metnar til 10 stiga í flokki A4.3

A4.4 Greinar birtar í tímaritum sem fá 3. einkunn í könnun fyrir tímarit, sbr. viðauka I, og greinar í svokölluðum „Predatory“ tímaritum (5 stig).

Sjá nánar í viðauka þrjú.

Í viðauka má sjá þær forsendur sem könnunin byggist á og hvernig tímarit eru flokkuð á grundvelli niðurstöðunnar.

A5 Greinar í ráðstefnuritum

Alþjóðleg vísindaráðstefna þarf að uppfylla eftirtalin skilyrði:

1. Opinber dagskrá.
2. Þátttakendur valdir á grundvelli sérfræðipækkingar sinnar.
3. Að minnsta kosti 15 fyrirlesarar taka þátt.
4. Að minnsta kosti 5 þeirra starfi erlendis.

Útdrættir og lengdir útdrættir eru ekki metnir til stiga.

A5.1 Grein birt í ráðstefnuriti í úrvalsflokki (10 stig)

Ritryndar greinar í ráðstefnuritum sem eru viðurkennt birtingarform á viðkomandi fræðasviði. Slík ráðstefnurit skulu vera aðgengileg í alþjóðlegum gagnagrunnum. Dæmi um þess háttar gagnagrunna eru:

IEEE Xplore: <http://ieeexplore.ieee.org>

MSME digital store: <http://store.asme.org/>

SPIE: <http://spie.org>

ASCE: <http://www.asce.org>

ACM Digital Library: <http://portal.acm.org>

Listinn er ekki tæmandi. Matsnefndir meta þau tilvik sem upp koma hverju sinni.

A5.2 Grein í öðru ráðstefnuriti (3-5 stig)

Hér er átt við ritrynd ráðstefnurit. Við ákvörðun um stigamat er litið til vinnubragða við ritryni.

A6 Fyrirlestrar og veggspjöld (hámark 20 stig á ári)

A6.1 Plenum-fyrirlestur eða inngangsfyrirlestur á alþjóðlegri vísindaráðstefnu (5 stig).

A6.2 Opinber boðsfyrirlestur við erlendan háskóla (3 stig).

A6.3 Erindi á alþjóðlegri ráðstefnu (3 stig).

A6.4 Erindi á innlendri ráðstefnu (2 stig).

A6.5 Erindi á fræðilegu málþingi, málstofu eða fundi fyrir faghópa (1 stig).

A6.6 Veggspjald á alþjóðlegri ráðstefnu (2 stig).

A6.7 Veggspjald á innlendri ráðstefnu (1 stig).

Dagskrá ráðstefnu eða fundar þarf að liggja fyrir. Boðsbréf þarf að fylgja framtali þegar um er að ræða plenum-fyrirlestur eða inngangsfyrirlestur (A6.1) og opinberan boðsfyrirlestur við erlendan háskóla (A6.2). Plenum-fyrirlestur á mjög stórri ráðstefnu (fleiri en 1.000 þátttakendur) má meta til 10 stiga. Stig fyrir erindi og veggspjöld eru veitt þeim sem flytur. Þó fá kennarar og sérfræðingar stig ef erindi/veggspjald er flutt/kynnt af stúdent þeirra og er stigafjöldi þá reiknaður samkvæmt almennri deilireglu og miðað við að höfundar séu tveir. Þegar tveir eða fleiri kennarar eða sérfræðingar flytja sama erindi skiptast stigin jafnt á milli þeirra sem flytja og minnt er á að fjölhöfundareglan gildir ekki um flokk A6.

Vakin er athygli á að ekki er unnt að veita fleiri en 20 stig á ári fyrir erindi og veggspjöld sem metin eru í flokki A6.

Þegar kennari eða sérfræðingur er með óvenju mörg framlög (veggspjald og/eða erindi) á sömu ráðstefnu er heimilt að setja þak á fjölda stiga ef ástæða þykir til.

A7 Fræðileg ritstjórn

Með fræðilegri ritstjórn er átt við að ritstjórnarvinnan byggist á sérfræðipækkingu ritstjórans. Ekki er því um að ræða ritstjórn sem lýtur fyrst og fremst að frágangi texta.

A7.1 Ritstjóri vísindatímarits (3-6 stig/hefti)

Einungis er átt við fræðilega ritstjórn ritrýndra tímarita. Veitt eru þrjú stig fyrir ritstjórnarvinnu sem einkum felur í sér ákvörðun um birtingu efnis. Ef ritstjórn lýtur einnig að inntaki og efnistöku einstakra greina, gagnrýni og fræðilegum athugasemdum, eru veitt þrjú stig til viðbótar. Sinni sami maður hvoru tveggja er því heimilt að veita honum 6 stig fyrir hvert hefti.

Veitt eru stig fyrir að hámarki þrjú hefti á ári ef tímaritið fellur í flokk A4.1 og A4.2. Falli tímaritið í flokk A4.3 er einungis heimilt að veita stig fyrir tvö hefti á ári og falli tímaritið í flokk A4.4 er hámarkið eitt hefti á ári.

A7.2 Ritstjóri bókar (5-20 stig)

Hér er einungis átt við ritstjórn ritrýndra bóka. Gert er ráð fyrir því að fræðilegur ritstjóri bókar hafi í senn ákvörðunarvald um birt efni og sinni ritstjórn einstakra bókarkafila. Mat á ritstjórn fer enn fremur eftir umfangi bókar og flokkun hennar skv. A2.

Unnt er að óska eftir sérstöku mati fyrir verulega umfangmikla ritstjórn, t.d. þegar um er að ræða stór safnrit með efni eftir fjölda fræðimanna, t.d. í bókum sem taka yfirgrípsmikil svið fræðanna til endurskoðunar og ritstjóri hefur átt virkan þátt í slíkri kortlagningu, þ.e. með skipulagi ritsins, inngangi að einstökum bókarhlutum o.s.frv.

A8 Skýrslur, ritdómar og þýðingar

A8.1 Skýrslur (0-3 stig)

Forsendur mats eru umfang efnisöflunar, frumleiki og framlag til nýrrar þekkingar. Hér er átt við útgefnar fræðilegar skýrslur, „working papers“, útgáfuraðir háskóla með útgáfunúmeri, skýrslur í prentskilum, t.d. með ISBN-númeri.

Skýrslur geta einnig verið metnar til þjónustustiga undir lið D4. Skýrslur sem eru afurð þjónusturannsókna falla að jafnaði undir flokk D. Mat á skýrslum miðast almennt við það að efni þeirra geti, ef tilefni er til, birst á vettvangi sem gerir strangar fræðilegar kröfur.

A8.2 Ritdómar (1-3 stig)

Hér er átt við ritdóma ítímaritum sem falla í flokka A4.1 til A4.4. Með ritdómi er átt við fræðilega umfjöllun og gagnrýni, ekki stuttar efnislegar umsagnir um einstakar bækur eða rit.

A8.3 Þýðingar á fræðilegum greinum, bókarköflum og öðrum stuttum ritverkum (0-5 stig)

A8.4 Þýðingar á fræðibókum (10-25 stig)

Hér er um að ræða þýðingar efnis sem hefur verulegt fræðilegt gildi og telst vera á fræðasviði hlutaðeigandi.

Endurútgáfur verka á öðrum tungumálum eru metnar til allt að 10 stiga. Átt er við þýðingar fræðirita háskólafélks sem gefnar eru út á alþjóðlegum vettvangi. Feli slík útgáfa í sér mikla fræðilega viðurkenningu er heimilt að meta verkið til fleiri stiga í samræmi við ákvæði um sérstakt mat í reglum þessum.

A9 Námsefnisgerð fyrir leik-, grunn- og framhaldsskóla

A9.1 Námefnisgerð (0-10 stig)

Heimilt er að meta námsefni fyrir leik-, grunn- og framhaldsskóla til stiga ef það uppfyllir eftirtalin skilyrði:

1. Inntak námsganga er á rannsóknasviði höfundar.
2. Námsgögn bera með sér að frumrannsókn hafi farið fram.
3. Námsgögnin eru ritrýnd af sérfræðingum og gefin út af virtum útgefanda.
4. Markmið, aðferðir og ferli námsefnisgerðarinnar kemur fram í gögnum hennar, t.d. í kennsluleiðbeiningum eða í greinargerð sem höfundur lætur fylgja.
5. Magn námsefnisins er umtalsvert.

Séu þessi skilyrði ekki uppfyllt er námsefni metið til þjónustustiga.

A10 Nýsköpun og yfirfærsla þekkingar

Við mat á nýsköpun og þekkingaryfirfærslu er gerð rík krafa um tengsl við rannsóknir, frumleika og nýsköpun þekkingar. Mat í þessum flokki tekur einnig til listsköpunar í akademísku samhengi. Nýsköpun og þekkingaryfirfærslu er einnig heimilt að meta til þjónustustiga.

A10.1 Sprotafyrirtæki, hönnun, nýsköpun og þekkingaryfirfærsla (0-20 stig).

Mat byggist á hefðbundnum matsforsendum, sbr. inngangskafli reglna þessara. Þessir þættir eru metnir til stiga þegar um er að ræða birtingu nýrrar þekkingar eða nýsköpun í vísindum.

A10.2 Hugbúnaður (0-20 stig).

Aðeins er metinn til stiga hugbúnaður sem felur í sér þekkingarsköpun og/eða nýjar lausnir í hugbúnaðargerð. Birtingarformið er hugbúnaður með dreifingu sem söluvara eða í opnum aðgangi (e. open source).

A10.3 Sálfraeðiþróf (0-5 stig).

Aðeins eru metin til stiga próf sem eru útgefin og aðgengileg og fela í sér rannsóknavinna sem ekki birtist á öðru formi.

A10.4 Lagafrumvörp (að jafnaði 2 stig).

Aðeins eru metin til stiga lagafrumvörp sem fela í sér frumrannsóknir og rannsóknavinna sem ekki hefur birst á öðru formi. Heimilt er að meta vinnu við lagafrumvörp sem ekki uppfylla framangreint skilyrði til þjónustustiga. Í sumum tilvikum felur gerð lagafrumvarpa í sér umtalsverða rannsóknavinna. Undir slíkum kringumstæðum er heimilt að meta þau til allt að 10 stiga. Höfundur þarf að óska sérstaklega eftir slíku mati með rökstuðningi.

Mat á lagafrumvörpum miðast almennt við það að efni þeirra geti, ef tilefni er til, birst á vettvangi sem gerir strangar fræðilegar kröfur. Þegar ekki kemur fram í lagafrumvarpi hver eða hverjir höfundar þess eru þarf staðfesting á því að fylgja framtali.

A10.5 Einkaleyfi (10-15 stig)

Aðeins birt einkaleyfi eru metin til stiga. Þegar einkaleyfaumsókn er birt fást 10 stig og 5 viðbótarstig ef einkaleyfið er veitt. Ekki eru veitt stig fyrir endurbirt einkaleyfi eða einkaleyfaumsóknir.

A10.6 Þróunarstarf í skólum og öðrum stofnunum (0-10 stig)

Átt er við þróunarstarf í skólum sem byggist á rannsóknum hlutaðeigandi fræðimanns. Um er að ræða þróunarverkefni sem fela í sér yfirfærslu nýrrar þekkingar á vettvangi skólustarfs. Þróunarverkefni eru metin að þeim loknum. Fyrir þarf að liggja skilgreining á verkefninu og áætlun um framkvæmd þess. Gera þarf grein fyrir því hvernig þróunarverkefnið tengist rannsóknum hlutaðeigandi fræðimanns. Við mat á þróunarverkefni er auk framangreinds litið til þess hve víðtækt verkefnið er og hvort jafningjamat hafi farið fram. Uppfylli þróunarverkefni ekki framangreind skilyrði er heimilt að meta það til þjónustustiga

Heimilt er að meta sambærilega þekkingaryfirfærslu innan annarra stofnana, sem uppfyllir viðlíka skilyrði og að framan greinir, til stiga í þessum flokki.

A10.7 Nýsköpun í listum (0-40 stig)

Stig fyrir listsköpun eru háð því að kennari sinni fastri kennslu sem lýtur sérstaklega að listsköpun og listaverkum (þ.m.t. bókmenntaverkum). Kennarar eru ekki bundnir einstökum listgreinum í þessu tilliti (þannig getur t.d. kennari í myndlist fengið stig fyrir leikverk eða tónleikahald). Sjá nánar um mat á listsköpun og listaverkum í viðauka II.

A11 Tilvitnanir

Tilvitnanir sem skráðar eru í ISI-gagnagrunnum eru metnar til stiga á eftirfarandi hátt:

Fyrstu 10 tilvitnanir: 1 stig/tilv.

Næstu 20 tilvitnanir: 0,5 stig/tilv.

Tilvitnanir umfram 30: 0,1 stig/tilv.

Tilvitnanir umfram 2.000: 0,05 stig/tilv.

Hægt er að óska eftir að tilvitnanir í ritrýndum bókum og tímaritum sem ekki eru skráð í ISlagnagrunna verði metnar til stiga. Hlutaðeigandi fræðimaður þarf að leggja fram staðfestingu á að vitnað hafi verið til verka hans í slíkum ritum.

Stig vegna tilvitnana koma ekki til greiðslu úr vinnumatssjóðum, svo sem Ritlauna- og rannsóknasjóði.

A12 Styrkir úr samkeppnissjóðum (0-20 stig/ári)

Miðað er við árlega heildarupphæð styrkja úr rannsóknasjóðum utan viðkomandi háskóla. Aðeins eru metnir styrkir sem bókfærðir eru í bókhaldskerfi viðkomandi háskóla eða tengdra stofnana hans. Verkefnisstjóri/ábyrgðarmaður umsóknar fær stigin nema ef samkomulag styrkþega kveður á um annað. Komi styrkur úr alþjóðlegum samkeppnissjóði tvöfaldast stigagjöf miðað við neðangreint, en hámarkið er óbreytt, þ.e. 20 stig.

Stigagjöf:

- 1 stig fyrir 0,5 - 1,999 milljónir/ári
- 2 stig fyrir 2 - 3,999 milljónir/ári
- 3 stig fyrir 4 - 6,999 milljónir/ári
- 4 stig fyrir 7 - 9,999 milljónir/ári

Síðan er gefið eitt stig fyrir hverjar 10 milljónir/ár en að hámarki 20 stig/ári.

Stig vegna styrkja koma ekki til greiðslu úr vinnumatssjóðum, svo sem Ritlauna- og rannsóknasjóði.

B. Kennsla

B1. Kennslureynsla

<i>B1.1. Aðjunkt, lektor, dósent eða prófessor, fullt starf</i>	10 stig/ári
<i>B1.2. Stundakennari sem hefur umsjón með námskeiðum 2 stig/ári fyrir hvert námskeið, þó ekki meira en 6 stig/ári</i>	2 stig/ári
<i>B1.3. Kennslutækninámskeið</i>	0-2 stig

Kennsla í akademískum skiptiáætlunum er metin eins og stundakennsla.

B2. Kennslurit

<i>B2.1. Smárit eða kennsluefni á vefnum</i>	0-3 stig
<i>B2.2. Kennslurit, kennslubækur</i>	5-60 stig

Heimilt er að meta bráðabrigðarútgáfur kennslurita samkvæmt lið 2.1., en þau eru metin samkvæmt 2.2. þegar þau koma út í endanlegri útgáfu.

B3. Leiðbeining stúdenta og andmæli

<i>B3.1. Við meistaraverkefni</i>	2-4 stig
<i>B3.2. Við doktorsverkefni</i>	10 stig
<i>B3.3. Seta í doktorsnefnd</i>	3 stig
<i>B3.4. Andmælandi við doktorsvörn</i>	3 stig

Stig eru veitt fyrir leiðbeiningu nemenda í framhaldsnámi þegar verkefnunum er lokið. Nöfn á framhaldsnemum og verkefnum þurfa að koma fram. Fjöldi stiga fyrir meistaraverkefni fer eftir umfangi þeirra. Leiðbeining við verkefni sem er minna en 50 ECTS-einingar gefur 2 stig, 50-70 ECTS-eininga verkefni gefur 3 stig og leiðbeining við verkefni sem er meira en 70 ECTS-einingar gefur 4 stig.

4. Nýsköpun í kennslu

2-10 stig

Unnt er að sækja um að fá metna vinnu við nýsköpun í kennslu og kennsluháttum, svo sem skipulagningu og skilgreiningu nýrra námsleiða, endurskipulagningu námskeiða, skilgreiningu nýrra námskeiða, þróun kennsluaðferða, gerð verkefnabanka og fleira. Skýrsla um nýsköpunarstarfið fylgi umsókn um mat samkvæmt þessum lið.

C. Stjórnun

Veitt eru stig fyrir stjórnun í samræmi við neðangreint. Umfang (velta, fjöldi starfsmanna, nemenda o.fl.) ræður stigamati í liðum C1, C4, C5.

C1. <i>Formaður námsbrautar</i>	5-10 stig/ári
C2. <i>Formaður í starfsnefnd háskólaráðs og fastadómnefnd fræðasviðs</i>	10 stig/ári
C3. <i>Formaður í helstu starfnefndum fræðasviða</i>	5 stig/ári
C4. <i>Forstöðumaður rannsóknastofnunar</i>	5-15 stig/ári
C5. <i>Deildarforseti/deildarformaður</i>	25-50 stig/ári
C6. <i>Fræðasviðsforseti</i>	75 stig/ári
C7. <i>Rektor</i>	100 stig/ári
C8. <i>Aðstoðarrektor</i>	50 stig/ári
C9. <i>Seta í háskólaráði</i>	5 stig/ári
C10. <i>Seta í nefnd á vegum háskólaráðs eða rektors</i>	2 stig/ári
C11. <i>Formaður í nefnd á vegum háskólaráðs eða rektors</i>	3 stig/ári
C12. <i>Seta í dómnefnd um störf við háskóla</i>	2 stig

Starfinu verður að vera lokið til þess að það sé metið til stiga. Í C12 eru veitt 2 stig fyrir hverja dómnefnd en að hámarki 10 stig á ári.

D. Þjónusta

D1. *Skipulagning alþjóðlegrar vísindaráðstefnu (2-10 stig)* Formennska/seta í ráðstefnunefnd.

D2. *Opinber matsstörf (0-2 stig)*

Seta í opinberum matsnefndum, tímabundið afmarkað verkefni.

D3. *Seta í nefndum eða stjórnnum (0-2 stig)* Utan viðkomandi háskóla.

D4. *Álitsgerðir og skýrslur (0-5 stig)*

Skýrslur gefnar út án formlegrar ritrýni eða óútgefnar skýrslur og álitsgerðir sem birtast á vegum eða fyrir aðila utan viðkomandi háskóla. Skýrsla verður vera aðgengileg matsnefnd til þess að vera metin til stiga.

D5. *Hugbúnaður (0-10 stig)*

Hugbúnaðurinn þarf að fela í sér hagnýta hugbúnaðargerð og hafa dreifingu innanlands eða erlendis annað hvort sem söluvara eða í opnum aðgangi (e. *open source*).

D6. *Fræðsluefni fyrir almenning (0-20)*

Í öllum tilvikum verður að vera um að ræða ritun og/eða miðlun efnis sem hlutaðeigandi háskólamenn taka að sér vegna fræðilegrar sérþekkingar sinnar.

1. Bækur almenns eðlis	0-20 stig
2. Þýðingar almenns eðlis	0-10 stig
3. Ritstjórn bóka og tímarita almenns eðlis	0-6 stig
4. Grein í tímariti almenns eðlis.	0-5 stig
5. Ritdómur eða listdómur í fjölmiðli. (hámark: 10 stig/ári)	1 stig
6. Grein í dagblaði (0-3 stig) eða samning þáttar í öðrum fjölmiðli (hámark: 10 stig/ári)	0-10 stig
7. Erindi á málstofu eða málþingi ætluðu almenningi	1 stig
8. Upplýsingamiðlun og álitsgjöf. (hámark: 10 stig/ári)	0-10 stig

D7. Sprotafyrirtæki (0-50 stig)

Metin eru sprotafyrirtæki og leyfissamningar við aðila utan viðkomandi háskóla. Þegar nokkur reynsla er komin á starfseminna, t.d. að 5-10 árum liðnum, er heimilt að endurmeta sprotafyrirtækið eða leyfissamninginn til allt að 50 þjónustustiga til viðbótar. Við matið er litið til þátttöku starfsmanna og nemenda, eignarhalds og sýnileika viðkomandi háskóla í tengslum við verkefnið.

D8. Styrkir frá öðrum en samkeppnissjóðum (0-20 stig)

Heildarupphæð styrkja frá aðilum utan viðkomandi háskóla. Aðeins eru metnir styrkir sem fara í gegnum bókhaldskerfi viðkomandi háskóla, eða tengdra stofnana.

Verkefnisstjóri/ábyrgðarmaður umsóknar fær einn stig nema ef samkomulag er um annað.

Stigagjöf:

- 1 stig fyrir 0,5-1,999 milljón/ári
- 2 stig fyrir 2-3,999 milljónir/ári
- 3 stig fyrir 4-6,999 milljónir/ári
- 4 stig fyrir 7-9,999 milljónir/ári

Gefið er eitt stig fyrir hverjar 10 milljónir/ári en að hámarki 20 stig/ári.

E. Fyrri störf (vegna grunnmats)

Metin er starfsreynsla í fyrri störfum sem falla utan þeirra starfa sem áður eru talin, enda sé hún á fræðasviði kennarans eða sérfræðingsins og nýtist í því starfi.

Starfsreynsla: 10 stig/ári

Höfð er hliðsjón af starfsreynslustigum nýráðinna kennara og sérfræðinga við frumröðun þeirra í launaflokk. Stig vegna fyrri starfa að viðbættum stigum vegna kennslu geta ekki orðið fleiri en 10 á ári.

F. Almennt

Í samræmi við þau 10 stig sem kennarar með 40% rannsóknaskyldu fá á ári fyrir kennslureynslu (sbr. lið B1) skulu sérfræðingar, fræðimenn og vísindamenn með 40% rannsóknarskyldu fá 10 stig á ári fyrir starfsreynslu. Sérfræðingar, fræðimenn og vísindamenn með 60% rannsóknarskyldu fá 7 stig á ári en sérfræðingar, fræðimenn og vísindamenn með 80% rannsóknarskyldu fá 3 stig á ári. Þessi stig að viðbættum stigum sérfræðinga, fræðimanna og vísindamanna vegna kennslu í yfirvinnu skulu þó ekki verða fleiri en 10 á ári.

Matsnefnd er heimilt að veita stig fyrir verkefni sem ekki rúmast innan ramma þessara reglna enda liggi fyrir um það rökstudd beiðni eða tillaga. Einkum er hér átt við vinnu innan eða utan háskóla í þágu vísindasamfélagsins í víðum skilningi og umfangsmikla kynningu eða fræðslu fyrir almenning.

Hægt er að víkja frá reglum þessum ef sérstaklega stendur á.

Viðauki I - Um flokkun íslenskra tímarita

Við mat á íslenskum tímaritum (sbr. A4.2 til A4.4) er lögð áhersla á að vinnubrögð tímaritanna séu í samræmi við það sem gerist á alþjóðavettvangi. Í því skyni er tekið mið af þeim skilyrðum sem notuð eru á vegum *Thomson Reuters* fyrir skráningu á alþjóðlegum vísindatímaritum í sérstaka gagnagrunna. Miðað er við að flokkun íslenskra tímarita gildi fyrir þrjú ár í senn. Núverandi flokkun tekur til birtinga 2010, 2011 og 2012. Næst verða íslensk vísinda- og fræðitímarit flokkuð í lok árs 2012 og gildir sú flokkun fyrir birtar greinar á árunum 2013, 2014 og 2015: Tímaritum er raðað í þrjú flokka í samræmi við neðangreind skilyrði, sjónarmið og mat sérfræðihóps um flokkun tímarita. Sérfræðihópin skipa vísindanefnd opinberra háskóla auk fimm sérfræðinga í faglegum rekstri vísinda- og fræðitímarita, sem nefndin velur.

1. Gefin eru **5 stig** fyrir greinar í tímaritum sem uppfylla a.m.k. fjögur fyrst töldu skilyrðin.
2. Gefin eru **10 stig** fyrir greinar í tímaritum sem uppfylla 16 fyrst töldu skilyrðin.
3. Gefin eru **15 stig** fyrir greinar í tímaritum sem uppfylla 16 fyrst töldu skilyrðin og eru talin koma vel til móts við þau matssjónarmið sem lýst er í tl. 17, 18 og 19.

Skilyrði fyrir 5 stiga flokk:

1. Birting á áður óbirtum niðurstöðum.
2. Ritstjóri og ritstjórn eru með framhaldsmenntun á fræðasviðinu og með umtalsverða rannsóknareynslu.
3. Athugasemdir frá ritstjóra, ritstjórn og ritrýnum eru efnislegar.
4. Ritryndar greinar eru merktar sérstaklega þar sem óritrynt efni er einnig birt.

Viðbótarskilyrði og matssjónarmið fyrir 10 stiga flokk:

5. Tímarit hafi skýrar seglur um ritryni.
6. Grein er tekin til forskoðunar hjá ritstjóra eða fræðilegri ritstjórn – samþykkt/hafnað.
7. Aðsendar greinar eru aldrei birtar án nafnlausrar ritryni frá tveimur eða fleiri sérfræðingum á viðkomandi sviði.
8. Höfnunarhlutfall skal nema a.m.k. 15% greina. Að jafnaði skal miða við s.l. þrjú ár.
9. Regluleg og áætluð útgáfutíðni tímarits. Að jafnaði er miðað er við 5 ár.
10. Útdráttur á íslensku.
11. Útdráttur á ensku.
12. Lýsandi heiti tímarits.
13. Lýsandi heiti greina.
14. Fullnægjandi bókfræðilegar upplýsingar allra tilvitnana.
15. Fullnægjandi merking vegna aðseturs höfunda greina.
16. Litið er til hlutfalls höfunda ritryndra greina sem eru „utanaðkomandi“, þ.e. koma ekki úr nærumhverfi tímaritsins, t.d. frá viðkomandi háskóla eða stofnun sem stendur að útgáfu tímaritsins.

Sjónarmið við mat fyrir 15 stiga flokk:

17. Aðgengi að greinum og/eða útdráttum á vef.
18. Skráning eða áform tímarits um skráningu í alþjóðlega gagnagrunna.
19. Litið er til þess hvort tímaritið er leiðandi vísindatímarit á sviðinu.

Viðauki II - Um mat á listsköpun og listaverkum

A10.7 Nýsköpun í listum (0-40 stig)

Stig fyrir listsköpun eru háð því að kennari sinni fastri kennslu sem lýtur sérstaklega að listsköpun og listaverkum (þ.m.t. bókmenntaverkum). Kennarar eru ekki bundnir einstökum listgreinum í þessu tilliti (þannig getur t.d. kennari í myndlist fengið stig fyrir leikverk eða tónleikahald).

A10.7.1 Stór einkasýning í viðurkenndu listasafni samþykkt af listráði (10-30 stig)

Með stórri einkasýningu í viðurkenndu listasafni, samþykkt af listráði, er átt við einkasýningu á mynd- og hönnunarverkum t.d. í: Listasafni Íslands, Listasafni Reykjavíkur, Listasafni Kópavogs, Listasafni ASÍ, Hafnarborg, menningar- og listastofnun Hafnafjarðar, Nýlistasafninu, Norræna húsinu í Reykjavík, Listasafni Akureyrar eða öðrum viðurkenndum listasöfnum.

A10.7.2 Einkasýning eða þátttaka í samsýningu í viðurkenndu listasafni eða á alþjóðlegum lista- og menningarhátíðum (0-15 stig)

Með einkasýningu er hér átt við einkasýningu á frumsýndum verkum. Viðurkennd listasöfn eru þau sömu og áður voru talin.

A10.7.3 Viðamikil frumsamin tónsmíð eða leikverk sem flutt er opinberlega af viðurkenndum listamönnum (10-30 stig)

Með viðamikilli tónsmíð er t.d. átt við óperu- eða hljómsveitarverk sem flutt er í opinberu tónleikahúsi s.s. Íslensku Óperunni, Þjóðleikhúsinu, Salnum (Tónlistarhúsi Kópavogs) eða Háskólabíói. Gert er ráð fyrir að tónverkið fylli heila efnisskrá í lengd.

A10.7.4 Frumsamin tónsmíð eða leikverk sem flutt er opinberlega af viðurkenndum listamönnum (0-10 stig)

Með tónsmíð er átt við minni tónsmíðar sem fluttar eru af viðurkenndum listamönnum. Ekki er unnt að gefa stig fyrir tiltekið tónverk oftast en einu sinni.

A10.7.5 Tónlistarflutningur/leiktúlkun á alþjóðlegum lista- og menningarhátíðum, á opinberum áskriftartónleikum eða í viðurkenndu leikhúsi (0-15 stig)

Með tónlistarflutningi á alþjóðlegum lista- og menningarhátíðum eða á opinberum áskriftartónleikum er t.d. átt við Alþjóðlegu raf- og tölvutónlistarhátíðina, Norræna músíkdaga og aðrar erlendar hátíðir. Opinberir áskriftartónleikar eru t.d. áskriftartónleikar Sinfóníuhljómsveitar Íslands og áskriftartónleikar Tíbrár í Salnum Kópavogi.

A10.7.6 Tónleikahald eða viðamikil leiktúlkun (0-10 stig)

Með tónleikahaldi er átt við einleik, einsöng eða listræna stjórnun á tónleikum á vegum virtra tónleikahaldara eða menningarstofnana. Með listrænni stjórnun er átt við stjórnun hljómsveitar, kórs eða kammerhóps.

Tónleikahald í tengslum við eða á vegum alþjóðlegra lista- eða menningarhátíða, virtra tónleikahaldara, eða virtra menningarstofnana felur að jafnaði í sér meiri viðurkenningu en tónleikahald á eigin vegum. Að jafnaði eru veitt fleiri stig fyrir tónleikahald ef um frumflutning tónverks er að ræða.

Veita má hljóðfæraleikara stig fyrir samleik í kammerhóp eða veigamikil hlutverk í tónflutningi með viðurkenndum aðilum, s.s. Sinfóníuhljómsveit Íslands, þó ekki sé um einleik að ræða, enda hafi verið sóst eftir hljóðfæraleikaranum á grundvelli listrænnar hæfni hans. Ekki er gert ráð fyrir að slíkar uppákomur veiti stig nema þær séu a.m.k. fleiri en tvær yfir árið.

Virtir tónleikahaldarar og menningarstofnanir eru t.d.: Sinfóníuhljómsveit Íslands, Salurinn: Tónlistarhús í Kópavogi, Íslenska Óperan, Sumartónleikar í Skálholti, Listahátíð í Reykjavík, Myrkir músíkdagar, Kammersveit Reykjavíkur, Caput, Musica Antiqua, Gerðuberg, Háskólatónleikar, Félag Íslenskra Tónlistarmanna og Tónlist fyrir alla.

A10.7.7 Útgefnar hljóðritanir (0-10 stig)

Útgefnar hljóðritanir eru hljóðritanir sem sendar eru út af viðurkenndum fjölmiðlum eða gefnar eru út af viðurkenndum útgáfuaðilum. Hljóðritun og útsending að frumkvæði virts fjölmiðils, s.s. RÚV. Viðurkenndir tónlistarútgefendur eru t.d.: FÍH, Geimsteinn, Ísdiskar, Íslensk Tónverkamiðstöð, Jazzís, Klassís, Smekkleysa, Skífan, Stöðin ehf., Thule Musik, Tónaflóð eða þekktir erlendir tónlistarútgefendur.

A10.7.8 Bókmenntatextar. (0-10 stig)

Hér er átt við ljóð, smásögur, stutt leikrit og aðra stutta bókmenntatexta.

A10.7.9 Bókarverk. (10-40 stig)

Átt er við skáldsögur, ljóðasöfn, smásagnasöfn, viðamikil leikrit og önnur bókarverk er búa yfir listrænu gildi. Tekið er tillit til fyrri birtinga einstakra hluta verkanna sem og þess hvort leikrit hefur áður verið metið til stiga vegna sviðsetningar.

A10.7.10 Þýðingar á bókarköflum og öðrum stuttum ritverkum sem hafa listrænt gildi (0-5)

A10.7.11 Þýðingar á bókum sem hafa listrænt gildi (10-25)

A10.7.12 Hönnunarverk, sýningarstjórn eða leikstjórn. (0-10 stig)

Átt er við verkhönnun í listrænu augnamiði, skipulagningu og stjórnun sýningar fyrir listasafn eða leikhús.

Með hönnunarverkum er átt við verk sem hannað er fyrir sérstakar þarfir og aðstæður þar sem tekið er tillit til fleiri þátta svo sem umhverfis, notagildis og fegurðar.

Einstök mynd- og hönnunarverk eru ekki metin til stiga nema þar sem verk er hannað fyrir tiltekna aðstæður þar sem fram komi viðurkenning fleiri aðila svo sem listráðs eða valnefndar á sérþekkingu viðkomandi til að vinna verkið.

Viðauki III.

Breytingar á ákvæðum í Matskerfi opinberra háskóla er lúta að svokölluðum „Predatory“ tímaritum

Matskerfisnefnd ákvað í lok desember 2018 að bæta inn í Matskerfið sérstöku ákvæði um „predatory“ tímarit. Ákvæðið felur í sér að heimilt verður að meta greinar sem birtast í slíkum tímaritum til að hámarki 5 stiga, sem er í samræmi við matsvenjur vísinda- og nýsköpunarsviðs og matsnefnda. Athygli er vakin á því að 5 stiga matsflokkurinn er lægsti flokkur tímarita og er ekki „aflstigaflokkur“.

Í ljósi þess að engin skýr ákvæði voru að finna í Matskerfinu um þessi tímarit var matsniðurstöðu vísinda- og nýsköpunarsviðs og matsnefnda iðulega skotið til áfrýjunarnefndar, sem veitti undantekningarlaust 10 stig fyrir greinarnar, sem þar með teljast auk þess til aflstiga. Vegna þessarar túlkunar áfrýjunarnefndar var nauðsynlegt að fella inn í Matskerfið sérstakt ákvæði um þessi tímarit til að halda þeim í lægsta flokki tímarita.

Fram hefur komið það sjónarmið að þessi tímarit eigi ekki að meta til stiga yfir höfuð. Þannig hafa þessi tímarit t.d. verið meðhöndluð í finnska matskerfinu. En það verklag hefur verið gagnrýnt víða á þeim forsendum að vísindamenn eru með kerfisbundnum hætti blekkir til birtinga í „predatory“ tímaritum. Í ljósi þess að nánast undantekningarlaust grundvallast þessar birtingar á blekkingum þykir sanngjarnt að lágmarks stig fáið fyrir þær. En að sjálfsögðu er ekki unnt að birta þessar sömu rannsóknaniðurstöður að nýju á viðurkenndum vísindalegum vettvangi.

Umfang „predatory“ tímarita verður sífellt meira, en þau eru þekkt fyrir að beita ágengum aðferðum við að fá fólk til að birta vísindagreinar sínar. Þetta gera þau t.d. með fjöldapóstsendingum og gylliboðum. Reynslan sýnir að auðvelt er fyrir vísindamenn að falla í gildruna. Einkenni tímaritanna, sem alla jafna eru í opnum aðgangi, eru meðal annars þessi:

- Birtingargjöld eru lág og ritrýni tekur alla jafna mjög stuttan tíma
- Útgáfufyrirtæki byrja með fjölda tímarita á sama eða svipuðum tíma
- Mikil skörun er á ritstjórum og ritstjórn tímarita hjá sama útgáfuaðila þvert á ólíkar vísindagreinar
- Þau tiltaka gjarnan skráningu í gagnagrunna sem ekki hafa gæðaviðmið að leiðarljósi við sína skráningu (t.d. Copernicus, WorldCat og Academia.edu)
- Þau tiltaka gjarnan áhrifastuðul hjá óþekktum eða óvönduðum aðilum (t.d. International Scientific Indexing, skammstafað ISI, sem felur í sér augljósan villandi ásetning)
- Slík tímarit eru í sumum tilvikum þverfagleg og bera oft alþjóðleg heiti (t.d. International Journal of Scientific Study!)
- Heimilisfang tímarits er ekki í sama landi og titill þess ber með sér

Við val á tímaritum er öruggast að velja tímarit sem skráð eru í viðurkennda gagnagrunna eða lista. Meðal þeirra má nefna eftirfarandi:

- Den Bibliometriske Forskningsindikator (Danmörku): <https://ufm.dk/forskning-og-innovation/statistik-og-analyser/den-bibliometriske-forskningsindikator/BFI-lister>
- Directory of Open Access Journals (doaj.org)
- Íslensk tímarit sem metin eru skv. Matskerfi opinberra háskóla
- Publication Forum (Finnland): <https://www.tsv.fi/julkaisufoorumi/haku.php?lang=en>
- Register over vitenskapelige publiseringskanaler (Noregur): <https://dbh.nsd.uib.no/publiseringskanaler/Forside>
- Scopus (scopus.com)
- Web of Science (webofknowledge.com)

Einnig hafa einkaaðilar haldið úti listum yfir tímarit og útgáfur sem bera einkenni „predatory“ útgáfu og gott er að hafa til viðmiðunar. Þeirra frægastur er sk. „Beall’s list“ en honum er ekki lengur viðhaldið. Hér má sjá dæmi um slíka lista:

- Beall’s list of predatory journals and publishers (vistuð síðasta útgáfa af lista Beall): <https://beallslist.weebly.com/>
- List of Predatory Publishers: <https://predatoryjournals.com/publishers/>
- List of Predatory Journals: <https://predatoryjournals.com/journals/>

Ef fólk er í vafa veitir vísinda- og nýsköpunarsvið fúslega ráð um birtingarvettvang.